

Warszawa, dnia 14 stycznia 2014 r.

Poz. 3

**DECYZJA NR 9
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI**

z dnia 13 stycznia 2014 r.

w sprawie programu nauczania na kursie specjalistycznym w zakresie organizowania i prowadzenia oględzin miejsc katastrof komunikacyjnych i budowlanych

Na podstawie § 54 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w Policji (Dz. U. Nr 126, poz. 877¹⁾) postanawia się, co następuje:

§ 1. Określa się program nauczania na kursie specjalistycznym w zakresie organizowania i prowadzenia oględzin miejsc katastrof komunikacyjnych i budowlanych, stanowiący załącznik do decyzji.

§ 2. Realizację programu, o którym mowa w § 1, powierza się Centrum Szkolenia Policji w Legionowie.

§ 3. Decyzja wchodzi w życie z dniem podpisania.

Komendant Główny Policji

nadinsp. Marek DZIAŁOSZYŃSKI

¹⁾Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. Nr 221, poz. 1644, z 2008 r. Nr 180, poz. 1116, z 2010 r. Nr 209, poz. 1381 oraz z 2012 r. poz. 899.

Załącznik do decyzji nr 9
Komendanta Głównego Policji
z dnia 13 stycznia 2014 r.

**PROGRAM NAUCZANIA NA
KURSIE SPECJALISTYCZNYM
W ZAKRESIE ORGANIZOWANIA I PROWADZENIA
OGŁĘDZIN MIEJSC KATASTROF
KOMUNIKACYJNYCH I BUDOWLANYCH**

SPIS TREŚCI**I. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE**

1. Nazwa kursu
2. Wnioskodawca
3. Kryteria formalne, jakim muszą odpowiadać kandydaci na kurs
4. Katalog zadań, do realizacji których program ma przygotować
5. System prowadzenia kursu
6. Czas trwania kursu
7. Liczebność grupy szkoleniowej
8. Warunki niezbędne do realizacji i osiągnięcia celów kształcenia
9. Forma zakończenia kursu
10. Zakres tematyczny oraz system oceniania
11. Lista wyposażenia dydaktycznego

II. TREŚCI KSZTAŁCENIA

I. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE

1. Nazwa kursu

Program nauczania na kursie specjalistycznym w zakresie organizowania i prowadzenia oględzin miejsc katastrof komunikacyjnych i budowlanych.

2. Wnioskodawca

Dyrektor Biura Służby Kryminalnej Komendy Głównej Policji.

3. Kryteria formalne, jakim muszą odpowiadać kandydaci na kurs

Na kurs kieruje się policjantów służby kryminalnej, w szczególności policjantów o specjalności dochodzeniowo-śledczej i techniczno-kryminalistycznej, wyspecjalizowanych lub mających się specjalizować w prowadzeniu czynności na miejscach katastrof. Struktura organizacyjna kursu przewiduje udział minimum 5 techników kryminalistyki w każdej edycji kursu.

4. Katalog zadań, do realizacji których program ma przygotować

Absolwent kursu będzie przygotowany do wykonywania zadań służbowych, polegających na organizowaniu i prowadzeniu oględzin miejsc katastrof komunikacyjnych i budowlanych według zasad wynikających z *Metodyki oględzin miejsc przestępstw o charakterze terrorystycznym i katastrof oraz identyfikacji ciał* przyjętej przez Międzyresortowy Zespół do Spraw Zagrożeń Terrorystycznych.

Kurs będzie służyć uzupełnieniu wiedzy i wyposażeniu policjantów w specyficzne umiejętności zawodowe w zakresie prowadzenia oględzin miejsc katastrof. Uczestnicy kursu, wykorzystując dotychczas zdobytą wiedzę i umiejętności, opierając się na zdobytym doświadczeniu i kwalifikacjach zawodowych, naberą umiejętności niezbędne do wykonywania czynności związanych z prowadzeniem oględzin miejsca katastrofy i postępowań w sprawach o katastrofy.

Uczestnicy kursu będą zdobywali wiedzę i doskonalili umiejętności w zakresie:

- 1) rodzajów katastrof;
- 2) zasad organizacji dowodzenia i współdziałania służb oraz innych podmiotów podczas oględzin miejsca katastrofy;
- 3) organizowania i kierowania oględzinami miejsca katastrofy;
- 4) współpracy prokuratora i Policji z komisjami badania katastrof: Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych (PKBWL), Komisji Badania Wypadków Lotniczych Lotnictwa Państwowego (KBWLLP), Państwowej Komisji Badania Wypadków Kolejowych (PKBWK), Państwowej Komisji Badania Wypadków Morskich (PKBWM), Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego (GUNB);
- 5) postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi oraz przedmiotami i dowodami rzeczowymi na miejscu katastrofy;
- 6) specyfiki czynności procesowych i techniczno-kryminalistycznych na miejscach katastrof.

5. System prowadzenia kursu

Kurs jest realizowany w systemie stacjonarnym. Słuchacze na okres kursu są kwaterowani w jednostce szkoleniowej Policji.

6. Czas trwania kursu

Kurs trwa **5 dni szkoleniowych**. Liczba godzin lekcyjnych liczonych w 45-minutowych jednostkach **nie powinna przekraczać 10 godz. dziennie**. W przypadku realizacji zajęć w blokach dziesięciogodzinnych dopuszcza się możliwość odejścia od obowiązującego w jednostce szkoleniowej Policji systemu zajęć (układ przerw).

Na całkowity wymiar czasu kursu i pobytu słuchaczy w jednostce szkoleniowej Policji składają się:

Przedsięwzięcia	Czas realizacji (w godz. lekcyjnych)
Rozpoczęcie kursu	1 godz.
Realizacja treści kształcenia	38 godz.
Zakończenie kursu	1 godz.
Ogółem	40 godz.

7. Liczebność grupy szkoleniowej

Poszczególne treści kształcenia należy realizować w grupach szkoleniowych, których liczebność, z uwagi na cele dydaktyczne zajęć oraz efektywność stosowanych metod dydaktycznych nie powinna przekraczać **20 osób**.

8. Warunki niezbędne do realizacji i osiągnięcia celów kształcenia

Zajęcia prowadzone są w każdej grupie przez nauczycieli w liczbie gwarantującej prawidłową realizację zastosowanej metody kształcenia, a tym samym zapewniającej osiągnięcie zamierzonego celu dydaktycznego.

Zajęcia powinny być prowadzone przez nauczycieli, którzy w ramach pełnionej służby specjalizują się w tematyce objętej programem kursu. W przypadku zajęć dotyczących „Współpracy organów ścigania z komisjami badania wypadków i katastrof” powinny być realizowane przy współdziałaniu przedstawicieli innych jednostek organizacyjnych Policji oraz instytucji pozapolicyjnych, w szczególności:

- Prokuratury,
- Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych,
- Komisji Badania Wypadków Lotniczych Lotnictwa Państwowego,
- Państwowej Komisji Badania Wypadków Kolejowych,
- Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego,
- Państwowej Straży Pożarnej i Państwowego Ratownictwa Medycznego,
- Państwowej Komisji Badań Wypadków Morskich.

Kadrę dydaktyczną określa kierownik jednostki szkoleniowej Policji w porozumieniu z dyrektorami Biura Służby Kryminalnej Komendy Głównej Policji i Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji.

Wskazane w programie metody dydaktyczne wydają się najbardziej optymalne do osiągnięcia zakładanych celów kształcenia. Prowadzący zajęcia może wybrać inną metodę, gwarantującą osiągnięcie celów kształcenia. Układ godzinowy i dzienny oraz regulacja przerw powinny być dostosowane do progresji treści kształcenia, dynamiki zajęć oraz efektów pracy grupy.

Prowadzący i słuchacze uczestniczą w zajęciach w ubiorze cywilnym.

9. Forma zakończenia kursu

Zaliczenie kursu odbywa się na podstawie wykonywanej przez słuchaczy pracy podczas oględzin oraz sporządzonej dokumentacji pooględzinowej.

Uzyskana ocena ze sporządzonej dokumentacji przyjmuje postać końcowego zapisu uogólnionego: *zaliczono (zal.)* lub *nie zaliczono (nzal.)*.

Słuchacze po zakończeniu kursu otrzymują zaświadczenia o jego ukończeniu.

10. Zakres tematyczny oraz system oceniania

Tematyka zajęć	Czas realizacji (w godz. lekcyjnych)	System oceniania
Temat nr 1: Rodzaje katastrof – definicje, charakterystyka, aspekt karno-materialny.	1	Zaliczenie kursu odbywa się na podstawie wykonywanej przez słuchaczy pracy podczas oględzin oraz sporządzonej dokumentacji pooględzinowej. Uzyskana ocena ze sporządzonej dokumentacji przyjmuje postać końcowego zapisu uogólnionego: <i>zaliczono (zal.)</i> lub <i>nie zaliczono (nzal.)</i> .
Temat nr 2: Zasady organizacji dowodzenia i współdziałania służb i innych podmiotów podczas oględzin miejsca katastrofy: – zadania Państwowej Straży Pożarnej, – zadania Państwowego Ratownictwa Medycznego.	2	
Temat nr 3: Organizowanie i kierowanie oględzinami miejsca katastrofy oraz zadania poszczególnych podmiotów uczestniczących w czynnościach na miejscu zdarzenia.	4	
Temat nr 4: Współpraca organów ścigania (prokuratora i Policji) z komisjami badania wypadków i katastrof.	13	
Temat nr 5: Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi oraz przedmiotami i dowodami rzeczowymi na miejscu katastrofy.	3	
Temat nr 6: Oględziny miejsca katastrofy komunikacyjnej – dokumentowanie wyników oględzin, ocena (omówienie) dokumentacji.	15	
Razem:	38	

11. Lista wyposażenia dydaktycznego

Lp.	Kategoria/nazwa wyposażenia	Liczba
1.	Sala dydaktyczna	1
2.	Rekwizyt pozwalający na przeprowadzenie symulowanych oględzin w postaci uszkodzonego statku powietrznego lub pojazdu kolejowego.	1
3.	Walizka kryminalistyczna z kompletnym wyposażeniem	5
4.	Rekwizyty do symulacji miejsc zdarzeń (wg scenariuszy)	(wg scenariuszy)
5.	Aparat fotograficzny	5
6.	Obiektyw do zdjęć makro	5
7.	Lampa błyskowa	5
8.	Kamera	1
9.	Rzutnik multimedialny	1
10.	Wykrywacz metalu	1
11.	Wózek mierniczy	5
12.	Laserowy miernik odległości	5
13.	Manekin	6
14.	Taśma do odgradzenia miejsca zdarzenia	10
15.	Obwoluta do akt	6
16.	Protokół oględzin	10
17.	Karta przedłużacza treści protokołu	50
18.	Protokół oględzin zwłok	2
19.	Przeгляд akt	6
20.	Papier milimetrowy A4	25
21.	Papier milimetrowy A3	25
22.	Papier czysty A4	50
23.	Przybory kreślarskie	5 kompletów
24.	Podkładki do pisania	20
25.	Worki na zwłoki	10
26.	System oznakowania zwłok i szczątków ludzkich	5 kompletów
27.	Środki bhp i ochrony osobistej (ochraniacze na obuwie, okulary, rękawice, kaski, kombinezony itp.)	25 kompletów dla słuchaczy i prowadzących
28.	Namiot oględzinowy	3
29.	Zestawy opakowań kryminalistycznych	5 kompletów
30.	Zestaw narzędzi, np. łopaty, saperki, piły, sita itp.	5 kompletów
31.	Pojemniki i worki na odpady	5

II. TREŚCI KSZTAŁCENIA

TEMAT NR 1: Rodzaje katastrof – definicje, charakterystyka, aspekt karnomaterialny.

CEL: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił scharakteryzować poszczególne rodzaje katastrof.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
Rodzaje katastrof ze szczególnym uwzględnieniem katastrofy: <ul style="list-style-type: none"> – w ruchu lądowym, – w ruchu wodnym, – w ruchu powietrznym, – budowlanej. 	1	wykład	Omów wybrane rodzaje katastrof na podstawie obowiązujących aktów prawnych krajowych i międzynarodowych. Przedstaw ustawowe znamiona przestępstwa spowodowania katastrofy w ruchu lądowym, wodnym i powietrznym oraz katastrofy budowlanej.

TEMAT NR 2: Zasady organizacji dowodzenia i współdziałania służb i innych podmiotów podczas działań na miejscu katastrofy.

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił określić zakres uprawnień i zadań:

- Państwowego Ratownictwa Medycznego na miejscu katastrofy,
- Państwowej Straży Pożarnej na miejscu katastrofy,
- Policji w fazie czynności ratowniczych na miejscu katastrofy.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
Zadania Państwowego Ratownictwa Medycznego oraz Państwowej Straży Pożarnej i innych podmiotów na miejscu katastrofy	2	wykład	Przedstaw rolę i zadania Państwowego Ratownictwa Medycznego i Państwowej Straży Pożarnej na miejscu katastrofy. Opisz uprawnienia i zadania Policji w fazie czynności ratowniczych na miejscu katastrofy.

TEMAT NR 3: Organizowanie i kierowanie oględzinami miejsca katastrofy oraz zadania poszczególnych podmiotów uczestniczących w czynnościach na miejscu zdarzenia.

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił określić:

- zakres uprawnień i zadań kierującego oględzinami miejsca katastrofy,
- zasady wyboru metody oględzin,
- zasady prowadzenia oględzin metodą sektorową.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Rola prokuratora na miejscu katastrofy. 2. Proces decyzyjny kierującego oględzinami. 3. Planowanie i organizowanie pracy zespołów oględzinowych na miejscu zdarzenia. 4. Wybór metody oględzin i sposobu dokumentowania oględzin.	4	wykład, analiza przepisów, dyskusja	Scharakteryzuj rolę prokuratora, wskazując zakres jego kompetencji. Przedstaw elementy procesu decyzyjnego na podstawie <i>Metodyki oględzin miejsc przestępstw o charakterze terrorystycznym i katastrof oraz identyfikacji ciał</i> przyjętej przez Międzyresortowy Zespół do Spraw Zagrożeń Terrorystycznych. Określ zasady wyboru metody prowadzenia oględzin ze szczególnym uwzględnieniem metody sektorowej.

TEMAT NR 4: Współpraca organów ścigania (prokuratora i Policji) z komisjami badania wypadków i katastrof.

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- określić zakres uprawnień i zadań państwowych komisji badania poszczególnych rodzajów wypadków i katastrof,
- określić dowodowe znaczenie w procesie karnym dokumentów, w tym protokołów sporządzanych przez państwowe komisje badania poszczególnych rodzajów wypadków i katastrof,
- wskazywać i charakteryzować ślady specyficzne dla poszczególnych rodzajów katastrof.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Rola i zadania Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych.	4	wykład, analiza przepisów, dyskusja	Przedstaw rolę i zadania: – Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych, – Komisji Badania Wypadków Lotniczych Lotnictwa Państwowego, – Państwowej Komisji Badania Wypadków Kolejowych, – Państwowej Komisji Badania Wypadków Morskich, – Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego. Scharakteryzuj specyfikę oględzin miejsca katastrofy: – lotniczej, – kolejowej, – morskiej, – budowlanej oraz praktyczne aspekty współpracy członków komisji z organami ścigania.
2. Rola i zadania Komisji Badania Wypadków Lotniczych Lotnictwa Państwowego.	4		
3. Rola i zadania Państwowej Komisji Badania Wypadków Kolejowych.	4		
4. Rola i zadania Państwowej Komisji Badania Wypadków Morskich.	2		
5. Rola i zadania Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego.	3		

TEMAT NR 5: Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi oraz przedmiotami i dowodami rzeczowymi na miejscu katastrofy i poza tym miejscem.

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- organizować i przeprowadzać przeszukiwanie miejsca katastrofy w celu znalezienia zwłok, szczątków ludzkich i przedmiotów,
- określić sposób postępowania z zabezpieczonymi zwłokami, szczątkami ludzkimi i przedmiotami.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Zasady przeszukiwania miejsca katastrofy. 2. Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi na miejscu katastrofy. 3. Postępowanie z przedmiotami i dowodami rzeczowymi na miejscu katastrofy.	3	wykład, dyskusja	Omów zasady przeszukiwania miejsca katastrofy z uwzględnieniem podziału na sektory. Omów problematykę związaną z: <ul style="list-style-type: none"> – odnajdywaniem zwłok i szczątków ludzkich, – przenoszeniem zwłok i szczątków ludzkich do punktu przechowywania zwłok, – funkcjonowaniem punktu przechowywania zwłok, – przewożeniem zwłok i szczątków ludzkich do prosektorium lub innego miejsca. Omów problematykę związaną z: <ul style="list-style-type: none"> – odnajdywaniem przedmiotów i dowodów rzeczowych, – przenoszeniem przedmiotów i dowodów rzeczowych do punktu przechowywania, – funkcjonowaniem punktu przechowywania przedmiotów i dowodów rzeczowych, – przewożeniem przedmiotów i dowodów rzeczowych z miejsca katastrofy.

TEMAT NR 6: Oględziny miejsca katastrofy komunikacyjnej – dokumentowanie wyników oględzin.

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- przeprowadzić oględziny miejsca katastrofy,
- zapewnić prawidłowe funkcjonowanie punktu przechowywania zwłok i szczątków ludzkich,
- zapewnić prawidłowe funkcjonowanie punktu przechowywania przedmiotów i dowodów rzeczowych,
- udokumentować oględziny miejsca katastrofy,
- współpracować w czasie oględzin z pozostałymi uczestnikami działań na miejscu katastrofy.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Przeprowadzenie oględzin symulowanego miejsca katastrofy komunikacyjnej.	9	ćwiczenia, dyskusja	Na podstawie przygotowanych założeń poleć słuchaczom przeprowadzenie oględzin symulowanego miejsca katastrofy komunikacyjnej z uwzględnieniem jego podziału na sektory. Zleć wykonanie niezbędnej dokumentacji procesowej. Wskaż konieczność zorganizowania punktu przechowywania zwłok i szczątków ludzkich oraz punktu przechowywania przedmiotów i dowodów rzeczowych. Po sprawdzeniu wykonanych przez słuchaczy prac omów błędy i niedociągnięcia w dokumentacji oględzinowej.
2. Omówienie czynności realizowanych na symulowanym miejscu katastrofy komunikacyjnej oraz zgodności wykonanej dokumentacji z wymogami procesowo-kryminalistycznymi.	6		